

Декларація Альянсу громадян європейських прикордонних регіонів
Прикордонні регіони у центрі завтрашньої Європи

Внутрішні прикордонні регіони охоплюють 40% території ЄС, та 30% його населення (150 мільйонів людей), і приймають майже 2 мільйони громадян, які щодня перетинають кордон, їдучи на роботу. Після утворення єдиного ринку та Шенгенської зони в прикордонних регіонах з'явилася безліч нових можливостей, й багато з цих регіонів перестали бути периферійними і перетворилися на точки зростання.

Тим не менше, багато перешкод існує й надалі. Громадяни у прикордонних районах продовжують стикатися з труднощами щодня, чи то стосовно пошуку роботи, доступу до медичної допомоги, щоденних поїздок на роботу або вирішення адміністративних проблем. Подібним чином, підприємства стикаються з перешкодами на шляху їхнього розвитку, а місцеві та регіональні органи влади і надалі вирішують проблему поглиблення транскордонного співробітництва, таких як транскордонні державні служби.

Ці проблеми стали ще очевиднішими під час кризи спричиненої Covid19, коли після десятиліть вільного пересування кордони були зачинені з одного дня на інший, що спричинило серйозні труднощі для громадян та бізнесу у прикордонних регіонах та мало значні негативні економічні та соціальні наслідки. З цієї причини надзвичайно важливо подолати ці перешкоди, щоб мобілізувати можливості, що пропонують відкриті кордони громадянам та бізнесу, та вжити необхідних заходів для досягнення та збереження цих можливостей навіть у кризовій ситуації.

З іншого боку, слід зазначити, що криза активізувала багато нових форм співпраці й виявила транскордонні взаємозалежності та солідарність, які нині повинні бути організовані та посилені за допомогою європейської та національної державної політики, з повним урахуванням особливостей прикордонних регіонів.

Як підписанти даної Декларації

1. наголошуємо на важливості транскордонного співробітництва в процесі інтеграції Європейського Союзу та, враховуючи незадовільні обсяги фінансування Європейського територіального співробітництва у наступному фінансовому періоді, закликаємо **повернути прикордонні регіони у політичній та законодавчій фокус Європейського Союзу;**
2. ми закликаємо ЄС **активно залучати прикордонні регіони та транскордонні об'єднання до участі у конференції щодо майбутнього Європи.** Прикордонні регіони Європи, Європейські об'єднання територіального співробітництва (ЄОТС) та єврорегіони організують транскордонні публічні консультації щодо майбутнього Європи, щоб гарантувати належне врахування думки мешканців прикордонних регіонів, і ми заохочуємо їх брати активну участь у демократизації транскордонного співробітництва через організацію постійних транскордонних рад та міжрегіональних парламентських зборів;
3. наголошуємо на необхідності надати **місцевим органам влади у прикордонних регіонах відповідні повноваження, цільові ресурси та швидкі процедури** для подолання перешкод на шляху реалізації як власних транскордонних проєктів, так і їхніх об'єднань територіального співробітництва;

4. ми закликаємо Європейський Парламент, Раду та Європейську комісію **завершити переговорний процес щодо запропонованого Регламенту Європейського транскордонного механізму** та забезпечити його прийняття. Ми також просимо застосовувати подібний підхід й до зовнішніх кордонів ЄС;
5. закликаємо установи ЄС, місцеві, регіональні та національні органи влади **усунути всі правові та адміністративні перешкоди** для вільного пересування, транскордонного працевлаштування, транскордонних спільних державних служб, співпраці служб надзвичайних ситуацій та охорони здоров'я, та будь-яку співпрацю на благо громадян, які проживають у прикордонних регіонах;
6. враховуючи відсутність координації між державами-членами та регіонами із законодавчими повноваженнями щодо транспонування директив ЄС, ми рекомендуємо Європейській Комісії **провести оцінку транскордонного територіального впливу, яка дослідила б не тільки вплив законодавства ЄС на прикордонні регіони**, а також наслідки відсутності координації щодо транспонування законодавства ЄС на прикордонні регіони. Координація з сусідніми державами-членами при транспонуванні законодавства ЄС повинна бути обов'язковою, щоб не створювати нових бар'єрів;
7. закликаємо держави-члени та регіони **створити транскордонні центри моніторингу транскордонної інтеграції, виявлення та усунення перешкод** на кордонах та забезпечення співпраці з національними та регіональними контактними пунктами для обміну досвідом та обговорення проблем, які виникають у місцевих та регіональних органах влади, громадян та підприємств на конкретному кордоні;
8. ми закликаємо ЄС **створити ефективну основу для транскордонних державних служб, що дозволяє ефективно застосовувати їх на практиці**. Це мало б чітку додану вартість для територіальної згуртованості ЄС, оскільки це дозволило б місцевим та регіональним органам влади та державам-членам підтримувати європейських громадян, які проживають у сусідніх країнах, надаючи їм життєво важливі послуги, які недоступні або не можуть бути надані у їхній державі-члені;
9. ми закликаємо інституції ЄС та держави-члени активно залучати **прикордонні регіони на всіх етапах реалізації Європейської зеленої угоди, Наступної генерації ЄС та іншої далекоглядної політики**;
10. ми закликаємо інституції ЄС **гарантувати мінімальний рівень транскордонного співробітництва у випадку глобальних, європейських чи регіональних криз, як наприклад, пандемія Covid19**. Таке законодавство також має гарантувати відкритість внутрішніх кордонів, надання транскордонних державних послуг та повноцінне функціонування єдиного ринку та Шенгенської зони. У зв'язку з цим, щоб уникнути фрагментарного підходу, який перешкоджає ефективному реагуванню на кризу, ми пропонуємо прийняти гармонізованих критеріїв на рівні ЄС для управління ситуаціями, що можуть виникати у майбутньому під час пандемій та надзвичайних ситуацій на рівні ЄС.